

Hier volgt nog eens een soortsbewerking voor 'Het Boek'.

BLAUWE KIEKENDIEF

Circus cyaneus (Linnaeus)

Jaargast. Toevallige broedvogel. Zomergast in zeer klein aantal, wintergast is vrij klein aantal.

Hoewel op enkele plaatsen, zoals de Lauwersmeer, de Blauwe Kiekendief in de zomer regelmatig wordt gezien, is tot nu toe slechts één broedgeval vastgesteld. In 1976 broedde een paartje op een opspuitterrein met riet en wilgen langs het Eemskanaal bij Overschild (J. van 't Hoff).

De Blauwe Kiekendief is de enige van de drie soorten kiekendieven die in de provincie Groningen het hele jaar door aanwezig is. Er zijn in de wintermaanden beduidend meer van deze vogels dan in de zomer (tabel). In de maanden mei, juni en juli worden weinig Blauwe Kiekendieven gezien. Wellicht zijn dit jonge, nog niet geslachtsrijpe vogels die ten zuiden van hun toekomstige broedgebied, de Waddeneilanden, overzomeren. De Blauwe Kiekendief wordt in het tweede of derde jaar geslachtsrijp (Glutz von Blotzheim, Bauer & Bezzel 4, 1971).

Tabel Waarnemingen van de Blauwe Kiekendief 1940-1979

	jan.	feb.	mrt.	apr.	mei	juni	juli
aantal waarnemingen	135	116	78	55	16	10	17
aantal exemplaren	300	263	154	102	25	11	27
	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	totaal	
aantal waarnemingen	39	52	78	76	98	770	
aantal exemplaren	76	108	265	256	305	1892	

Verdeeld over de provincie zijn in de loop der jaren de volgende aantallen Blauwe Kiekendieven gezien: Lauwersmeer 1264 (67%), Noordkust en Eemshaventerrein 241 (13%), Dollard 109 (6%), Zuidlaardermeer en omgeving 124 (6%) en het overige binnenland 154 (8%). Deze verdeling komt sterk overeen met die van de Ruigpootbuizerd. Beide soorten komen in hetzelfde open landschap voor. De meeste Blauwe Kiekendieven verblijven duidelijk in het kustgebied. Het grootste aantal vogels dat op één dag werd geteld bedraagt 37, op 17 november 1974 in de Lauwersmeer (Zoölogisch Laboratorium, Rijks Universiteit Groningen). In het binnenland zijn er niet zo veel en zitten ze zeer verspreid. Bouwland is misschien meer in trek dan grasland, want van het weidegebied in het Zuidelijk Westerkwartier en het terpenlandschap op de klei zijn heel weinig waarnemingen bekend. Dit punt verdient zeker nader onderzoek.

Bij de Blauwe Kiekendief bestaat een duidelijk verschil in grootte en tekening tussen adulte mannetjes en wijfjes. De jonge vogels (mannetjes en wijfjes) zijn aanvankelijk niet te onderscheiden van de volwassen wijfjes, maar de jonge mannetjes krijgen in de loop van het tweede jaar het adulte kleed (Glutz von Blotzheim, Bauer & Bezzel 4, 1971). Van 639 vogels is het kleed genoteerd: 168 (21%) zijn als adult mannetje opgegeven, de rest als wijfjes en juvenielen. Dit percentage is niet het hele jaar door konstant. In het broedseizoen zijn er veel adulte mannetjes, namelijk gemiddeld 32% in de maanden mei, juni en

juli. Over de maanden augustus tot en met december is het percentage adulte mannetjes 16% en over de maanden januari tot en met april 23%. Dat vanaf augustus het percentage mannetjes afneemt is uiteraard het gevolg van het uitvliegen van de jongen. Ook is het mogelijk dat onder de trekvogels die 's winters in de provincie Groningen pleisteren meer juvenielen en/of wijfjes zijn.

Tussen de eerder genoemde gebieden blijken geen duidelijke verschillen in percentage mannetjes te bestaan. Wel is bij het Zuidlaardermeer gekonstateerd dat de wijfjes (of juvenielen) vaker boven de rietkragen foerageren en de mannetjes meer de kale weidegebieden in de richting van Onnen opzoeken. Ook in de Lauwersmeer foerageren de mannetjes relatief meer boven de kale gedeeltes, dat is hier het landbouwgebied. Bij overwinterende Blauwe Kiekendieven in de Flevopolders is ook gekonstateerd dat de wijfjes (juvenielen) vaker boven hogere, vertikaal gestructureerde vegetatie jagen en de mannetjes boven kale gebieden of lage vegetatie (Schipper e.a. 1975).

Vermoedelijk hebben individuele Blauwe Kiekendieven een vast jachtgebied dat ze misschien de hele winter door benutten. Hiervoor pleit een enkel gegeven: tussen 16 januari en 6 maart 1977 werd een individueel herkenbaar wijfje regelmatig ten noordwesten van het Zuidlaardermeer gezien (E.J. Boekema).

Hoewel de Blauwe Kiekendief een solitaire jager is, wordt er op gemeenschappelijke slaapplekken overnacht. Deze zijn bekend van de Lauwersmeer en het Zuidlaardermeer, op beide plaatsen overnachten Blauwe Kiekendieven in open rietland; in de Lauwersmeer in de herfst samen met Bruine Kiekendieven (M.R. van Eerden).

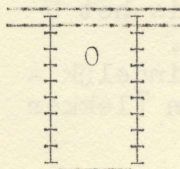
E.J. Boekema

NESTKASTEN ONDERZOEK

Jan Glas

Willen alle avifaunisten die op enigerlei wijze aan nestkasten werk doen, de verzamelde broedresultaten na afloop van het seizoen aan mij doen toekomen. Ook gegevens van verwante verenigingen zijn welkom. Het is niet de bedoeling om resultaten van ieder kastje bij U in de tuin te vermelden, of het moeten al bijzonderheden zijn.

Voor een totaal overzicht, dat in de Grauwe Gors zal worden gepubliceerd, zijn de volgende gegevens van belang:

1. Naam werkgroep of personen
2. Plaats waar de kastjes hangen en soort begroeiing
3. Aantal kastjes en grootte van het gebied in ha.
4. Model kast, ongeveer de inhoud en de \emptyset van het vlieggat
5. Broedresultaat per kastje, controle-datum, vogelsoort en aantal eitjes of jongen

Bij voorbaat dank.

Adres:
Kappershuttenweg 5
9627 TD Hellum Gr.